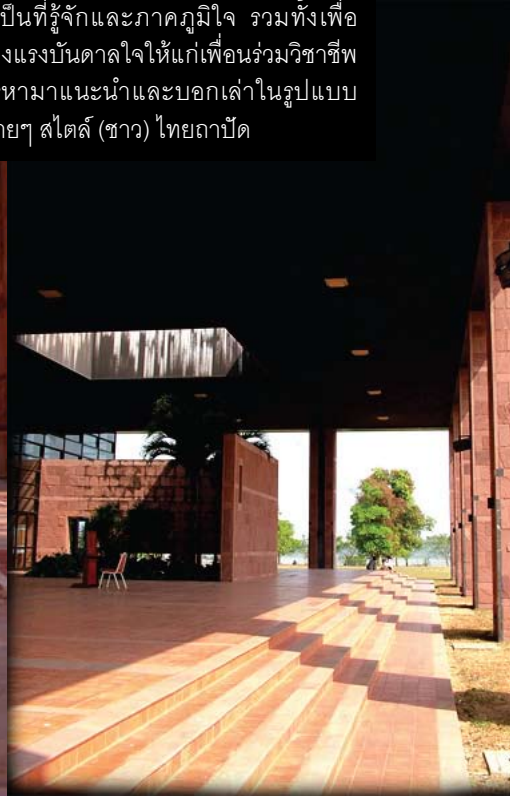

ACT IN THAI

18

สาโรช พระวงค์

นอกเหนือจากงานที่น่า สนใจจากนัก ออกแบบต่างประเทศ ผลงานของผู้ออกแบบ ชาวไทยในแต่ละสาขาวิชาชีพก็มีความ น่าสนใจไม่แพ้กันและสมควรอย่างยิ่งต่อ การนำมาเผยแพร่เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชู ให้เป็นที่รู้จักและภาคภูมิใจ รวมทั้งเพื่อ สร้างแรงบันดาลใจให้แก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ สรรหามาแนะนำและบอกเล่าในรูปแบบ สบายๆ สไตล์ (ชาว) ไทยถนัด

สักการสถาน พระมารดา แห่งมรณสักขี (วัดสองคอน)

ข้อมูลโครงการ

- โครงการ : สักการสถานพระมารดาแห่งมรณสักขี (วัดสองคอน)
- ที่ตั้ง : ริมแม่น้ำโขง ต.ปึงขาม อ.ห้วยน้ำใหญ่ จ.มุกดาหาร
- สถาปนิก : บริษัท สถาปนิก อัครพล ดุสิตนานนท์และคณะ จำกัด
- รางวัลสถาปัตยกรรมดีเด่นเหรียญทอง โดย สมาคมสถาปนิกสยามฯ พ.ศ. 2539
- รางวัลสถาปัตยกรรมดีเด่นเหรียญทอง จาก ARCASIA พ.ศ. 2539

สาโรช พระวงค์

จบการศึกษา สถา.บ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และ สถา.ม. ด้านแนวคิดในการออกแบบ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันทำงานเป็นสถาปนิกอิสระ, นักเขียนให้กับนิตยสารออกแบบ และอาจารย์พิเศษคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ชอบหนึ่งงานไปเดินทางดูสถาปัตยกรรม ชอบถ่ายรูปเลยเก็บภาพบันทึกการเดินทางไว้ แล้วเอารูปสถาปัตย์มาลัดกันชม ชอบเขียนจึงค้นไม้คั่นมือจับตัวหนังสือมาเรียงเล่าในวารสาร ACT

มีเรื่องเล่ากันว่า เมื่อครั้งที่แม่ชีศาสนาคริสต์เดินทางไปหาท่านพุทธทาส เมื่อพบหน้าแม่ชื่อก็ถามท่านพุทธทาสว่า แก่นคำสอนของพระพุทธเจ้า คืออะไร? ท่านพุทธทาสก็ตอบพร้อมชี้ไปที่ทางเขนที่แม่ชีห้อยอยู่ พร้อมกับบอกว่า ก็สอนเหมือนกับที่ศาสนาท่านสอนนั่นละ ก็สอนให้ลดตัณหาของกู ให้ชี้ดมาตัวไอ (I) ออก เหมือนทางเขนที่แม่ชีห้อยนั่นละ หรือว่าจริงๆ แล้วในโลกนี้ ทุกศาสนาต่างมีรากเดียวกัน?

ถ้าชาวไทยในหัวเวลาราวช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้เข้าใจถึงที่ ท่านพุทธทาสเอ่ยมา คงไม่มีการทำร้ายทำลายชีวิตของคนไทยแต่ต่างศาสนาต่างความเชื่อกันที่บ้านสองคอน ด้วยจากเหตุว่าในสมัยนั้น ไทยเรามีข้อพิพาทกับฝรั่งเศส และชาวบ้านในแถบชายแดนราชอาณาจักรไทยมีคนที่นับถือศาสนาคริสต์กันมาก จนทางการสั่งให้เลิกนับถือศาสนาคริสต์ แต่ไม่ใช้กับเหล่าภิกษุสามเณรที่ทั้ง 7 ที่ยอมตายเพื่อแลกชีวิตกับสิ่งที่ตนเองนับถือ จากเหตุการณ์นั้นได้เกิดวัดสองคอน มีชื่อเต็มว่า สักการสถานพระมารดาแห่งมรณะสักขี วัดนี้เป็นวัดในศาสนาคริสต์ นิกายคาทอลิก ตั้งอยู่ริมน้ำโขง อยางเงียบๆ และร่มรื่น ที่ อ.ห้วยน้ำใหญ่ ซึ่งห่างจากตัวเมืองของจังหวัดมุกดาหารไปทางเหนือราว 40 กิโลเมตร

ผังของวัดสองคอนได้ถูกแบ่งออกเป็นสองส่วนด้วยถนนที่คั่นวัดให้แบ่งเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นป่าอนุรักษ์ สุสานซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตก และส่วนที่สองเป็นส่วนของสักการสถานที่ตั้งไปตามแม่น้ำโขง ส่วนสักการสถานได้ถูกแยก space ออกจากความวุ่นวายจากถนนภายนอก โดยมีกำแพงวงกลมกรุหินทรายแดงรายรอบ เพื่อแบ่งระหว่าง space ภายนอกและภายใน

ส่วนสักการสถานได้วางพื้นที่ไว้กลางแจ้งแบบวัดสวนป่า สร้างทางเข้าที่บีบ space เพื่อสร้างความสำคัญให้กับสถานที่ โดยใช้กำแพงโค้งที่

NEXT ISSUE

ฉบับหน้าพบกับ

รายรอบโบสถ์ แล้วเปิดมุมมองสู่ม่าน้ำโขง ส่วนของโรงประกอบพิธี เป็นกล่องกระจกใส ถูกครอบด้วยกล่องหินแลดูหนักทึบ ซึ่งการวางอาคารได้ถูกคำนวณเรื่องของแสงเงาจากการโคจรของดวงอาทิตย์ให้มีสภาวะเหมาะสมต่อเรื่องราวในกล่องกระจกที่ซ้อนเข้าไปในกล่องหินทราย การใช้องค์ประกอบของ เส้น วัสดุ ล้วนสื่อถึงความขัดแย้ง ในใจผู้คนที่ศรัทธาต่างกันในช่วงสมัยนั้น ผ่านผนังหินทรายแดงอันหนาหนักตัดกับกระจกเรียบใส ผ่านพื้นขรุขระภายนอกตัดกับพื้นเรียบเงาภายในรับน้ำหนัก โดยปล่อยให้ม่านน้ำโขงและแนวต้นไม้เป็นส่วนธรรมชาติที่ถูกดึงเข้ามาสังสรร หรรษาใน space นี้

“มันเป็นยุคของการเบียดเบียนกัน” เสียงกล่าวของชายแปลกหน้าที่ผมพบคนแรกที่หน้าโบสถ์เอ่ยเรียบๆ ปนเศร้า หลังจากผมเดินผ่านแนวกำแพงหินทรายแดง เสียงนั้นบอกกับผมถึงเรื่องราวเก่าๆ ของที่นี่ มันเป็นความจริงที่ฟังดูหดหู เมื่อลองได้เข้ามาพบกับการใช้วัสดุ space และ scale ที่เกิดขึ้น ผมพบว่า ตัวสถาปัตยกรรมนี้สามารถบอกเรื่องราวที่เกิดขึ้นในห้วงนั้นได้ดี ผ่านการขัดแย้งขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมต่างๆ และเมื่อดูอาคารโดยรอบทั้ง 4 ด้าน ก็จะพบกล่องหินหนักดูหนักหน่วงลอยบนกล่องกระจกฉาบด้วยเงาครีมนวบางบนเสาต้นละ 7 ต้น ที่พ้องกันพอดีกับบุญราศรีทั้ง 7

เดินต่ออีกนิดไปยังด้านตะวันออกของสักการสถานจนเกือบริมน้ำโขงก็จะพบกับเรือนพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง ในอดีตเป็นเรือนพักของแม่ชีที่เป็นรูปแบบเขื่อนอีสาน ซึ่งอนุรักษ์ไว้เพื่อบอกเรื่องราวในอดีตต่อไป จวบจนเมื่อเดินไปสุดขอบเขตวัดสองคอนจะพบม่านน้ำโขง ม่านน้ำสายสำคัญของอุษาคเนย์ที่หลอมเรื่องราวหลากหลายชนเผ่าที่แตกต่างกันมากมาย แต่มีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือ ต่างพึ่งพาอาศัยม่านน้ำสายนี้ สุดม่านน้ำโขงที่เหนือจะพบกับต้นน้ำทิเบต สุดม่านน้ำโขงที่ได้จะพบกับสามเหลี่ยมม่านน้ำโขงไหลลงทะเลที่เวียดนาม ผมมองย้อนกลับมาที่วัดสองคอนอีกครั้ง แล้วก็ตั้งคำถามว่า “หรือว่าเราลืมไปแล้วว่าเราคนม่านน้ำสายเดียวกัน?” ACT

วารสาร ACT สามารถ Download ได้ที่ www.act.or.th/journal

แก้ไขคำผิด วารสาร ACT ฉบับที่ 3 คอลัมน์บริษัทศรสมาคมวิชาชีพ 01 หน้า 28-30 จากเดิมคือ คุณสถิรัตน์ ตันชนันท์ อุปนายกฝ่ายต่างประเทศ สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ แก้ไขเป็น คุณสถิรัตน์ ตันชนันท์ ทางคณะผู้จัดทำวารสาร ACT จึงเรียนขออภัยมา ณ ที่นี้